

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Jaromíra Mazáka** „**Městský turismus a jeho sociální a ekonomické aspekty**“

Předkládaná bakalářská práce svým záběrem spadá částečně do sociologie města, částečně do sociologie volného času. Diplomant strukturou práce i cíli uváděnými v úvodu avizuje teoreticko-empirický charakter práce – vzhledem k tomu, že empirickou část zde představují rozhovory se 4 odborníky z praxe, osobně bych hovořila spíše o aplikačním charakteru, protože rozhovory zde nejsou ani tak v typické roli sociologické techniky interview, jako spíše v roli náhrady chybějících údajů (a analýz) z reality.

V úvodu autor seznamuje s významem tématu a cíli své práce. Pominu-li, že v první větě autor ztotožňuje masový turismus s cestovním ruchem, což rozhodně není tak jednoznačné, mám dvě otázky k prezentovaným cílům práce: proč autor chce porovnávat Prahu a Hradec Králové jako turistické destinace pouze na základě rozhovorů a jaké tedy v celé práci použil metody?

První velká část je označena jako Teoretické koncepce a jsou v ní vysvětlovány vybrané koncepce související s turismem a vybrané konkrétní problémy turismu. Očekávala bych, že teoretická část začne výkladem turismu a nikoli turistou, i když to jistě není fatální. Autor vychází z teorie modernity A.Giddense a v konkrétních souvislostech potom z různých dalších autorů. Překvapivé je, že zde není zmíněno pojetí Turisty Z.Baumana. Autor upozorňuje, že si klade otázky týkající se turismu městského, ale i turismu obecně – je toto nějak odlišeno v textu? V celé kapitole bych uvítala místo 90% (nepočítala jsem to, je to odhad) příkladů ze Spojených států amerických spíše nám bližší (geograficky, kulturně atd.) příklady evropské (samozřejmě, ideální by byly příklady z ČR) – příklady, ilustrace, údaje, dokumentace z první části se tak poněkud míjejí s realitami druhé části. Poznámka na okraj: do Albeře na začátku září odjížděli studenti sociologie pravidelně již přinejmenším před 30 lety. Vysvětlení, proč je do práce zařazen text o trvale udržitelném rozvoji (str. 30), by mě nepřesvědčil, kdybych si předtím nemyslela, že tam patří. Nepřipadá mi šťastná formulace, že odpovědi na výzkumné otázky jsou „především analýzou toho, jak tyto otázky reflektují oslovení aktéři“ (str.35) – jednak odpovědi nemohou být v plném slova smyslu analýzou (v sociologickém kontextu), jsou prostě odpověďmi, jednak nevím, jestli jde o odpovědi odborníků (z praxe), nebo analýzu jejich odpovědí autorem. Navíc „aktéři“ zde patrně nefigurují jakožto aktéři sami o sobě, ale jako reprezentanti určitých institucí (nebo by jiné dvě dvojice úředníků odpovídaly jinak?). Předpokládám, že autor měl na mysli to, že druhá část jeho práce je postavena na odpovědích dotázaných a jejich analýze – v tom případě ovšem nemohu nepoložit otázku, zda si autor myslí, že je to dostatečný, dostatečně adekvátní zdroj pro posuzování situace obou měst.

V druhé části autor nastiňuje situaci v obou městech v tématické vázanosti na problémy zmiňované v první části (tuto provázanost oceňuji). Korektně se vyrovnává s různými podkladovými údaji (např. str.41), i když faktem zůstává, že čtenář stejně neví, jak to vlastně je. Rozhodně není vinou autora, že zkoumání některých problémů končí jakoby ve slepé uličce (taková je realita) – o některých otázkách dotázaní nic nevědí, nebo vědí, že je v jejich městě neřeší; efektivita konkrétní propagační akce se těžko měří atd. Mohl by s ohledem na zjištěné poznatky autor říci, zda by si pro srovnání dnes vybral jiná města, nebo zda by volil jiné konkrétní problémové okruhy?

V závěru se autor „klasicky“ ohlíží za napsanou prací a zdůrazňuje její základní momenty.

Z hlediska formální kultury práce mám tyto připomínky:

- občas jsou nadbytečně používána cizí slova, navíc ne vždy v případných a vhodných souvislostech: např. výše uvedená část věty „jak tyto otázky reflektují oslovení aktéři“ (str. 35) – co znamená „reflektovat otázku“, jestliže reflektovat (podle Nového

akademického slovníku cizích slov) = činit si nároky, zajímat se, ucházet se o něco, obřázet, odrážet, lesknout se, třpytit se, přemýšlet, uvažovat, rozjímat (obvykle se používá spojení „reflektovat realitu“)?,

- klíčová slova by měla být stejná v češtině i v angličtině (str.4),
- zcela pravidelně „bakalář“ (-diplomant) u odkazů na www zdroje neuvádí jméno autora (u „oficiálního“ dokumentu, pochopitelně autor obvykle není uveden, ale u jiných textů ano),
- uvádět u konkrétních údajů jako odkaz pouze „ČSÚ“ nebo „WTTC“ je podraz na čtenáře (objevuje se to v textu velice často) – zkuste sám hledat konkrétní údaj prostě v „ČSÚ“ (jednoznačně se doporučuje, event. přímo direktivně přikazuje citovat v těchto případech konkrétně, tj. s konkrétní stranou u písemného zdroje a s konkrétní, „poslední“ www adresou u internetového zdroje),
- forma bibliografických údajů není sjednocená: na str. 9 je v odkazu uváděn Gavlovský i s akademickými tituly, což se nedělá, o pár stránek dále se uvádí u autorů jen příjmení,
- nepochopila jsem, proč jsou odkazy uváděny jednou v závorce v textu a jindy pod čarou,
- občas se projevuje nedůsledná jazyková kontrola (např. str. 12 „obviňuje turismus za povrchní konzumaci“ atd.),
- není nutné uvádět, že jde o překlad autora (str.32): cituje-li se z cizojazyčné literatury, de facto jiná varianta než vlastní překlad neexistuje,
- v případě použití více článků ze sborníku je obvyklé citovat jednotlivé články samostatně (podle jmen autorů v abecedním zařazení) (str.62),
- vzhledem k tomu, že autor se věnuje přednostně situaci ve dvou městech ČR, očekávala bych více než 1 titul o cestovním ruchu, turismu atd. v češtině, resp. více titulů věnujících se českým realitám,
- vzhledem k tématu místo přílohy 1, jejíž text by se hodil spíše do poznámky pod čarou, by nebyly špatné ukázky např. prospektů obou měst, fotografie městských suvenýrů nebo něco jiného ve vztahu k propagaci města (ovšem uznávám, že to by už bylo asi nad rámec bakalářské práce).

Práce je psána srozumitelně, v logické souslednosti. Autor shromáždil značné množství údajů, které se snaží mezi sebou provazovat (což v dané oblasti oceňuji, protože vím, že to není tak úplně jednoduché). Oceňuji vlastní, samostatný autorův přístup k problematice a jejímu uchopení i průběžné vlastní komentáře a vyjadřování svých postojů.

Závěr: Domnívám se, že daná práce splňuje požadavky na tento typ prací kladených a proto ji doporučuji k obhajobě.

Praha, 17.6.2010

PhDr. Jana Duffková, CSc.
oponent bakalářské práce

